

Proa

ALICE WALKER

El color porpra

Traducció de JOSEFINA CABALL

ALICE WALKER

EL COLOR PORPRA

Traducció de Josefina Caball Guerrero

Proa

Proa
A Tot Vent

Primera edició: setembre del 2022

Títol original: *The Color Purple*

© 1982 Alice Walker

Del pròleg del 25è aniversari [en la present edició, com a epíleg] © 2007
Alice Walker.

D'acord amb l'Autor. Tots els drets reservats.

Aquesta edició es publica d'acord amb The Joy Harris Literary Agency Inc.,
a través de Yañez, part d'International Editors' Co. S.L. Literary Agency.

© de la traducció, 2022 Josefina Caball Guerrero

Amb el suport del Departament de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Drets exclusius d'aquesta edició:

Raval Edicions, SLU, Proa

Diagonal, 662-664

08034 Barcelona

www.proa.cat

ISBN: 978-84-7588-964-1

Dipòsit legal: B. 12.185-2022

Composició: Moelmo

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té la qualificació de paper ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

TAULA

EL COLOR PORPRA	13
Tsunamis i huracans: un llibre sobre Déu contra la imatge de Déu [pròleg de l'edició del 25è aniversari]	347
Nota sobre la traducció.	359

*Val més que no ho expliquis mai a dingú, només a Déu.
Ta mare es moriria.*

Estimat Déu,

Tinc catorze anys. Sœ Sempre he sigut bona nena. Envia'm un senyal, aixins podé entendré què em passa.

La primavera passada, després de néixer el Lucious, els sentia discutir nyiquinyac. Ell l'estirava pel braç. Ella deia: És massa aviat, Fonso, no em trobo bé, fins que ell la deixava en pau. Passa una setmana, i ell, tornem-hi, vinga estirar-la pel braç. Ella que li diu: No, no vui. Que no veus que estic mig morta, amb totes aquestes criatures?

La mare se'n va anar a Macon a veure sa germana metgessa i em va deixar a càrrec de tots. Ell no em va dir mai ni una paraula bonica. Només va dir: Faràs el que ta mare no volia fer. Primer em va acostar el daixonses al maluc i va començar a moure'l amunt i avall. Després em va engrapar les tetes. Encabat va ficà'm el daixonses allà dins. Com que em feia mal, vai plorar. Ell em va començar a estrenye'm el coll diguent: Val més que callis i que t'hi acostumis.

Prò no m'hi he acostumat mai. I ara em ve mareig cada cop que em toca cuinar. La mare em rondina sempre i no em treu els ulls de sobre. Està contenta perquè ara la tracta bé, ell. Però està molt malalta i em sembla que no durarà gaire.

Estimat Déu,

S'ha mort la mare. Va morir cridant i renegant. M'escrifassava a mi. Em maleïa a mi. Estic prenyada. Em costa moure'm. Encara no he tornat del pou, que l'aiga ja s'ha escalfat. Encara no he portat la safata a taula, que el menjar ja s'ha refredat. Encara no tinc tots els nens a punt per anar a estudi, que ja és hora de sopar. Ell no deia re. Només s'estava assegut vora el llit i li agafava la mà plorant i diguent no em deixis, no te'n vaiguis.

Pel primer, la mare em va preguntar: De qui és? Jo li vai dir que de Déu. Jo no coneixia cap altre home i ni sabia què més dir. Quan vai començar a tindre dolors, el ventre se'm va començar a remoure i la criatura em va sortir d'allà baix rosegant-se el puny, si em punxen no em treuen sang.

Dingú no ens va vindre a veure.

Ella estava cada cop més malalta.

Fins que em va preguntar: On és?

Jo vai dir que Déu se'l 'via endut.

Va ser ell. Ell me va pendre la criatura mentre jo dormia. La va matar al bosc. També em matarà aquesta, si pot.

Estimat Déu,

Em tracta com si ja no em pogués sofrir. Diu que soc dolenta i que sempre en porto alguna de cap. Em va pendre l'altra criatura, un nen, aquest cop. Prò em sembla que no el va matar. Em sembla que el va vendre a un home i una dona de Monticello. Tinc els pits tan plens de llet que em regalimen. Ell em diu: Quina fila que fas! Posa't alguna cosa decent. Prò què vol que em posi? Si no tinc re.

Tant de bo que en trobi alguna i s'hi casi. He vist que es mirava ma germana petita. Ella està espantada. Prò jo li dic que la protegiré. Si Déu vol.

Estimat Déu,

Ha portat a casa una mossa de prop de Gray. És de la meua edat, però s'han casat. Ell se li tira al damunt tota l'estona. Ella volta per casa ben atordida. Em penso que ella es pensava que se'n 'via enamorat de debò, d'ell. Però en aquesta casa som molts. I tots tenim necessitats.

A la meua germana petita, la Nettie, la festeja un que està gairebé com el Pa. També va perdre la dona. La va matar un amic d'ella sortint de l'església. Però només té tres fills. Va veure la Nettie a l'església i ara cada diumenge al vespre el tenim a casa, a Mr. _____. A la Nettie jo li dic que ha de continuar els estudis. Poc t'imagines què és això de cuidar criatures que no són teves. I fixa't què li va passar, a la mare.

Estimat Déu,

Avui ell m'ha pegat perquè diu que he picat l'ullet a un xicot a l'església. Podé m'ha entrat una brossa a l'ull, però no he picat l'ullet a dingú, jo. Si ni me'ls miro, els homes. És ben veritat. Però en canvi miro les dones perquè no em fan por. Com que la mare em va maleir podé et penses que li tinc rancúnia. Però no n'hi tinc. Em feia llàstima, la mare. Que volgués creure-se'l, és el que la va matar.

De vegades ell encara es mira la Nettie, però jo sempre m'hi poso al davant. Ara li dic que es casi amb Mr. _____. Però no li dic per què.

Li dic: Casa-t'hi, Nettie, i mira de tenir almenys un bon any a la vida. Després, sé que quedarà prenyada.

Però jo, mai més. Una noia em va dir a l'església que quedes prenyada si tens la tia maria cada mes. Jo ja no la tinc.

Estimat Déu,

Mr. _____ per fi ha vingut a demanar la mà de la Nettie. Però ell no vol que se'n vaigui. Diu que és massa jove, que no té experiència. Diu que Mr. _____ ja té massa fills. A més a més, i l'escàndol de quan van matar la seva dona, què? I tot això que ha sentit dir de Shug Avery, què?

Jo li he preguntat a la mare d'ara això de Shug Avery. Què és? Li he demanat. Ella no ho sap, però diu que ja ho esbrinarà.

I ha fet més que això. N'ha aconseguit un retrat. La primera foto d'una persona de carn i ossos que he vist mai. Diu que Mr. _____ s'ha tret alguna cosa de la cartera per ensenyar-l'hi al Pa i que allavons ha caigut la foto i ha 'nat a parar sota la taula. Shug Avery és una dona. La dona més bonica que he vist mai. Més bonica que la mare. I deu mil vegades més bonica que jo. A la foto porta unes pells i coloret a la cara. Els cabells, com en una cua. Somriu i té un peu sobre un auto. Però els ulls els té seriosos. Una mica tristos.

Li he demanat la fotografia. I l'he mirada tota la nit. I ara, quan somio, somio la Shug Avery. Amb un vestit llampant i sensual, giravoltant i riguent.

Estimat Déu,

Li he demanat que em prengui a mi en comptes de la Nettie mentre la mare d'ara està malalta. Prò ell m'ha dit que de què parlava. Jo li he dit que m'arreglaria per ell. I allavons, jo que me'n vai al meu quarto i surto amb una perruca de crin de cavall, plomes i unes sabates de taló de la mare d'ara. Allavons ell em clava una pallissa perquè diu que m'he vestit com una meuca, però, de totes maneres, s'ha desfogat amb mi.

Al vespre ha vingut Mr. _____. Jo plorava al llit. La Nettie per fi ha obert els ulls. I la mare d'ara, també. Ella també plorava al seu quarto. La Nettie corria ara cap a l'una ara cap a l'altra. Estava tan espantada que ha sortit a fora a vomitar. Prò no a la part del davant on hi 'via els dos homes.

Mr. _____ ha dit: I doncs, senyor, espero que haigui canviat de parer.

I ell que diu: No, penso el mateix.

Mr. _____ ha dit: És que la canalla, pobra, necessita una mare.

I ell diu ben a poc a poc: Doncs la Nettie, no l'hi puc pas donar. És massa jove. No sap re, se l'hi ha d'ensenyar tot. A més a més, vui que vaigui a estudi una temporada més. Que arribi a ser mestra. Prò, en canvi,

la Celie, sí que se la pot quedar. És la més gran i s'hauria de casar primer que els altres. Prò ja l'han estrenada; és clar que això ja ho deu sapiguer, vostè. Està bruta. Dugues vegades. Prò no necessita pas una dona per estrenar, oi? Jo me'n vai buscar una de sencera i ara sempre està malalta —escup per sobre la brana—. Les criatures la posen nerviosa, i de cuinar no en sap gaire. I ja torna a estar prenyada.

Mr. ____ no ha dit re. Jo he parat de plorar de tan parada que quedo.

És lletja, ha dit ell, però la feina no l'espanta. I és neta. I Déu l'ha ben dotada. Pots fer-li el que vulguis, que ella no t'obliga a donar menjar i vestir la criatura.

Mr. ____ encara no ha dit re. Jo allavons he tret la fotografia de la Shug Avery. La miro als ulls. Els seus ulls em diuen: Sí, de vegades les coses són aixins.

El cas és, ha dit ell, que me l'he de treure de sobre. Ja és prou gran per anar-se'n de casa. És una mala influència per a les altres nenes. A més d'ella, es podria endur la roba blanca. I la vaca que ha criat a l'estable. Prò la Nettie de cap manera l'hi dono. Ni ara. Ni mai.

Mr. ____ finalment ha parlat. S'ha aclarit la veu. En aquella no m'hi he fixat mai, ha dit.

Doncs un altre dia que vingui li podrà donar una ullada. És lletja. No sembla pas germana de la Nettie. Prò per portar la casa servirà molt més. Tampoc no és llesta, i li he de confessar que l'haurà de vigilar, que si

no, regalarà tot el que tingui per casa. Però treballa com un home.

Mr. _____ diu: Quants anys té?

Ell diu: Prop de vint. I una altra cosa: és una mentidera.